

Lublin, 8 września 2022 r.

RIO.II.600.24.2022

Pan Karol Ługowski
Burmistrz Kamionki
Lubartowska 1
21-132 Kamionka

Szanowny Panie Burmistrzu

W dniach od 16 maja do 8 lipca 2022 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Kamionka. Protokół kontroli został podpisany przez inspektorów kontroli 25 lipca 2022 r.

Skorzystanie przez burmistrza i skarbnika - z wynikającego z przepisów art. 9 ust. 1 a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) - prawa do odmowy podpisania protokołu, nie stanowi przeszkody do realizacji ustaleń kontroli, o czym stanowią przepisy art. 9 ust. 1c cytowanej ustawy. Złożone – w dniu 29 lipca br. – wyjaśnienia, co do przyczyn odmowy podpisania protokołu, zostały przeanalizowane, ale ostatecznie nie miały one wpływu na treść wystąpienia pokontrolnego.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niezatrudnienie sekretarza gminy – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu zatrudnienie sekretarza gminy, w związku z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

2. W zakresie rachunkowości:

- 2.1. *Nieokreślenie – dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych – str. 6 protokołu.*

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przez określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

- 2.2. *Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa wydatków na zakup artykułów żywnościowych – str. 8 protokołu.*

Wydatki z tytułu zakupu artykułów żywnościowych klasyfikować do § 4220 „ Zakup środków żywności”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącą Załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm).

- 2.3. *Przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań, skutkujące wystąpieniem na 31.12.2021 r. zobowiązań wymagalnych (w kwocie 11.418 zł) – str. 9 - 11 protokołu.*

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z przepisów prawa oraz wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust.2 i ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 272 ust. 18 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.), w związku z przepisami art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Wadium wniesione w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zwracać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności wskazanej w przepisach art. 98 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710).

- 2.4. *Wykazanie – na 31.12.2021 r. - w ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 224 „Rozrachunki budżetu” (224/2-x00629 dz. 756 rozdz. 75616 § 0360) – salda niezgodnego ze stanem faktycznym i nieujawnienie tego faktu w trakcie inwentaryzacji – str. 12 – 14, 27 – 28 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, w związku z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzać rzetelną inwentaryzację należności z tytułów publicznoprawnych drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, a różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadł termin inwentaryzacji, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 2 powołanej ustawy.

2.5. Niebieżące ewidencjonowanie operacji dotyczących przychodu środków trwałych – str. 14 i 15 protokołu.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.6. Niezgodność – na 31.12.2021 r. – ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 221/1 „Należności z tytułu dochodów budżetowych - wpływy z podatków” według podziałek klasyfikacji budżetowej (rozdz. 75615 § 0320) z ewidencją prowadzoną według podatników – str. 16 protokołu.

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości i przepisami § 13 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 209, poz. 1375).

2.7. Nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości za 2021 r., polegające na:

- wykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S – kwot zaangażowania wydatków niezgodnie z ewidencją księgową,
- niewykazaniu – w jednostkowych sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z – zobowiązań wymagalnych,
- niesporządzeniu jednostkowych sprawozdań Rb-27S, Rb-N i Rb-Z obejmujących swym zakresem Urząd i organ (sporządzono odrębne sprawozdania dla Urzędu i dla organu),
- wykazanie w sprawozdaniu Rb-N: organu – zawyżonej kwoty pozostałych należności, a Urzędu – należności wymagalnych z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej realizowanych przez OPS,
- wykazaniu - w sprawozdaniu Rb-ST – zawyżonego stanu środków na rachunku budżetu – str. 21-24 protokołu.

W jednostkowych sprawozdaniach budżetowych wykazywać dane wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144), w tym:

- sporządzać jedno sprawozdanie Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” za dany okres sprawozdawczy, obejmujące swym zakresem wszystkie wymagane dane, mając na uwadze przepisy § 2 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej Załącznik nr 37 do rozporządzenia,
- w sprawozdaniu Rb-28S „Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” – wykazywać zobowiązania wymagalne, tj. zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione ani umorzone, zgodnie z przepisami § 8 ust. 4 pkt 5 cytowanej „Instrukcji...”.
- w sprawozdaniu Rb-ST „Sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego” - wykazywać prawidłowy stan środków na rachunku budżetu, na podstawie dowodów bankowych, w związku z przepisami § 20 ust. 1 „Instrukcji...”

Sporządzać – na podstawie ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki - jednostkowe sprawozdania Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” i Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji”, obejmujące swym zakresem zarówno urząd jak i organ, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm), w tym w sprawozdaniu Rb-Z wykazywać wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone, zgodnie z przepisami § 2 ust. 1 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej Załącznik nr 8 do tego rozporządzenia.

2.8. Zinwentaryzowanie – na koniec 2021 r. – należności od kontrahenta prowadzącego księgi rachunkowe niewłaściwą metodą – str. 27 - 28 protokołu.

Inwentaryzację należności od kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe, przeprowadzać drogą uzyskania potwierdzenia prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Nieopodatkowanie gruntów podatkiem rolnym – str. 32 protokołu.

W celu zapewnienia powszechności opodatkowania podatkiem rolnym, dokonywać okresowej weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej z ewidencją gruntów

i budynków, w związku z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.).

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

Opodatkować podatnika wskazanego w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

3.1.2. Przeniesienie obowiązku podatkowego w podatku rolnym z właściciela na posiadacza gruntu. Opodatkowanie tym podatkiem użytków rolnych, niestanowiących gospodarstwa rolnego, z zastosowaniem nieprawidłowej stawki – str. 32-33 protokołu.

Podatkiem rolnym opodatkowywać właściciela gruntów, stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym, a ich posiadacza wyłącznie w sytuacjach wskazanych w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 tej ustawy.

Użytki rolne o łącznej powierzchni do 1 ha (jako niestanowiące gospodarstwa rolnego) opodatkowywać z zastosowaniem stawki w wysokości równowartości pieniężnej 5 q żyta od 1 ha gruntów, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku rolnym.

3.1.3. Opodatkowanie tych samych gruntów podatkiem rolnym i od nieruchomości – str. 33-34 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 w związku z art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej.

W sytuacji gdy złożoną przez podatnika deklarację wypełniono niezgodnie z ustalonymi wymaganiami bądź nie dołączono do niej wymaganych załączników, postępować w sposób przewidziany przepisami art. 274 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, niezajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy o podatku rolnym, zaś użytki rolne, zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.).

3.1.4. Nieujęcie – w podatkowej ewidencji nieruchomości – powierzchni budynków, wynikających ze złożonych deklaracji na podatek od nieruchomości – str. 34 protokołu.

Ująć w ewidencji podatkowej nieruchomości powierzchnię użytkową budynków, należących do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, wynikającą z deklaracji podatkowych, stosownie do przepisów art. 7a ust. 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w związku z przepisami § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107 poz. 1138).

3.1.5. Zwolnienie jednostek oświatowych z podatku rolnego, mimo niezłożenia wniosku o zwolnienie – str. 34, 35 protokołu.

Szkoły publiczne i niepubliczne, będące posiadaczami użytków rolnych, opodatkowywać podatkiem rolnym na podstawie przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym. Podmioty te korzystają ze zwolnienia z tego podatku, na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, jeżeli złożą wniosek o zwolnienie, a organ podatkowy – decyzją – udzieli zwolnienia, stosownie do przepisów art. 13d ust. 1 tej ustawy, przy czym zwolnienie stosowane jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek (art. 13d ust. 3 ustawy); w przypadku niezłożenia wniosku, zwolnienie nie może być zastosowane.

3.1.6. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe oraz dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, skutkujące dopuszczeniem do przedawnienia (w kwocie 2.023,57 zł) – str. 37, 38, 39, 42 - 46 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 z późn. zm.).

Zobowiązania podatkowe, które zgodnie z przepisami art. 70 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa uległy przedawnieniu, odpisywać z kont podatników, mając na uwadze przepisy art. 59 § 1 pkt 9 tej ustawy oraz przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Ustalenie wartości zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na podstawie informacji z otwarcia ofert w przetargach przeprowadzonych przez inne gminy – str. 59-60 protokołu.

Wartość zamówienia na usługi powtarzające się lub podlegające wznowieniu w określonym czasie ustalać zgodnie z przepisami art. 35 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Miejska w Kamionce